Registratienummer: **88417** / 89658

Raadsvoorstel

Datum vergadering:	20 februari 2025
Agendapunt:	14
Onderwerp:	Kaderbrief 2026 GGD Hart voor Brabant
Portefeuillehouder:	wethouder Maarten Everling

Heesch, 14 januari 2025

Inleiding
In de Wet publieke gezondheid (Wpg) is geregeld dat gemeenten een gemeentelijke gezondheidsdienst in stand houden. De 19 deelnemende gemeenten in Midden-Brabant en Brabant-Noordoost hebben hiervoor een Gemeenschappelijke regeling GGD Hart voor Brabant (GGD) vastgesteld. De GGD voert namens de deelnemende gemeenten wettelijke taken uit en taken die in de Gemeenschappelijke Regeling zijn afgesproken.

De Kadernota 2026 '*Wij maken samen gezond gewoon*' is de eerste stap naar de begroting van de GGD voor 2026. Via een zienswijze kan de raad aandachtspunten meegeven aan de GGD die vervolgens worden meegenomen in de uitwerking van de begroting 2026. De raad geeft hierdoor mede richting aan de inhoudelijke en financiële koers van de GGD.

Voor deze kadernota 2026 ontvingen wij een adoptieadvies van de gemeente Maashorst (bijgevoegd). We hebben dit adoptieadvies niet volledig overgenomen.

Voorstel
Aan de gemeenteraad voor te stellen:
1. Een positieve zienswijze te geven op de kadernota 2026 van de GGD Hart voor Brabant.
2. De GGD Hart voor Brabant op te roepen terughoudend te zijn met het ontwikkelen van nieuw beleid waaraan extra kosten verbonden zijn in verband met de slechte financiële vooruitzichten voor gemeenten.

Argumenten

2.1 Oproep om de groei van kosten door de ontwikkeling van nieuw beleid door de GGD Hart voor Brabant te beperken

De komende jaren zullen voor gemeenten in financieel opzicht zware jaren worden. De gemeente Bernheze kiest er voor om de prijsindexering die de GGD Hart voor Brabant in haar kadernota/begroting verwerkt, mee te nemen in de gemeentelijke begroting. Dit om deze gemeenschappelijke regeling geen (extra) bezuiniging op te leggen. Een dergelijke bezuiniging kan negatieve gevolgen hebben voor de taken die de GGD heeft ten opzichte van de gemeente Bernheze.

Met het transitieplan '*Toekomstbestendige GGD*' wordt een structurele besparing van 3% gerealiseerd op de totale begroting (of: 5% op personele lasten). Eind 2026 wordt het programma afgerond. De toegepaste voorlopige index voor 2026 van 1,93% past binnen de gehanteerde gemeentelijke index in de gemeentelijke begroting. De GGD geeft in deze kaderbrief aan

kritisch te zijn op de uitgaven en terughoudend met nieuwe beleidsvoornemens en structurele kostenverhogingen.
In de kadernota 2026 zijn nog wel financiële risico's opgenomen waarvan de GGD (rijksvaccinatieprogramma en wijziging in specifieke uitkeringen) aangeeft dat deze niet leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Toch willen we de GGD oproepen bij het opstellen van de begroting 2026 terughoudend om te gaan met het ontwikkelen van nieuw beleid, die extra kosten met zich meebrengen.

2.2 De uitgangspunten passen binnen het doel van de Gemeenschappelijke Regeling.
De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg. De GGD voert taken uit de Wet publieke gezondheid, toezichtstaken uit de Wet kinderopvang, gemeentelijke lijkschouwers taken vanuit de Wet op de lijkbezorging, diensten voor de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en Toezichtstaken vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning.
De taken van de GGD zijn ondergebracht in het basispakket en in de plustaken. Het basispakket vloeit voort uit wettelijke verplichtingen en uit de keuzes van het algemeen bestuur en vormt een verplicht pakket. De uitgangspunten in de kadernota passen binnen dit verplichte pakket.
We zien dat enkele doelstellingen vanuit de kadernota 2025 naar verwachting in 2025 niet volledig kunnen worden gerealiseerd, zoals de integratie van het Vaccinatie Expertise Centrum (VEC), en daarom nog een uitloop hebben in het plan voor 2026.

2.3 De kadernota 2026 sluit aan bij het vastgestelde uitvoeringsprogramma Breed Maatschappelijk beleid 2025-2026, waarin de inzet op positieve gezondheid een speerpunt is.
De kadernota is een uitwerking van de toekomstvisie 'Wij maken gezond gewoon' en het beleidsplan 'wij maken samen gezond gewoon 20234-2027' (zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 16 mei 2023) van de GGD. 2026 is het laatste jaar van deze beleidsperiode. Doelstellingen die in deze kadernota zijn opgenomen sluiten aan bij het Breed Maatschappelijk Beleid beleidsplan 2023-2028. De ambities van de GGD voor 2026 zijn gericht op preventie en samenwerking met partners om gezondheid "gewoon te maken". Ook wij vinden preventie noodzakelijk om de opgaven waar we voor staan in gezamenlijkheid aan te kunnen pakken.
De GGD zet - net zoals wij dat doen in ons BMB- in op een maatschappelijke aanpak. Dat houdt in dat de GGD actief in gesprek wil gaan met inwoners om te ontdekken hoe zij meer regie kunnen nemen over hun gezondheid, en dat er wordt samengewerkt met gemeenten en partners om gezondheidsdoelen te bereiken.

2.4 Sterkere samenwerking
De GGD Hart voor Brabant en GGD West Brabant delen de ambitie: *dat gezond gewoon is voor onze inwoners* en gaan de samenwerking intensiveren om efficiënter en innovatiever te kunnen zijn om meer impact te hebben op de publieke gezondheid. Bovendien wordt de thematische samenwerking tussen de GGD 'en versterkt op provinciaal, bovenregionaal en landelijk niveau.

Risico's
1.1 De koppeling met het transitieplan ontbreekt.
In 2024 is de GGD gestart met het transitieplan 'toekomstbestendige GGD' wat als doel heeft om de GGD financieel fit en gezond te krijgen en houden op de lange termijn. Met dit plan wordt een stevige basis gerealiseerd om inhoudelijke, personele en financiële uitdagingen het hoofd te bieden. In de kadernota wordt vanuit dit transitieplan omschreven dat de GGD kritisch is op hun uitgaven en dat ze terughoudend zijn met eventuele kostenverhogingen. Bij de ambities die daarna in de kadernota staan mist echter de koppeling met het transitieplan. We zien dat in de kadernota nieuwe taken worden voorgesteld om de doelstellingen te bereiken. Zoals toezicht op

de Voorschoolse educatie. Hierbij wordt niet duidelijk of er budget mee komt om deze nieuwe taken te kunnen uitvoeren. Of dat dit tot gevolg heeft dat andere taken minder of niet meer gedaan zullen worden. Ook staat opgenomen dat de GGD inzet op digitalisering. Het is daarbij nog niet duidelijk wat de gevolgen zijn voor het persoonlijk contact. In het algemeen staat opgeschreven dat de GGD stopt met diensten die niet werken of die niet passen bij de GGD als organisatie. En bij 'iedereen verschillend' en 'allemaal gelijk' wordt genoemd dat zorg zich zal richten op specifieke, kwetsbare groepen en dat bezien wordt of er interventies kunnen worden afgebouwd. Hoe dit eruit gaat zien moet nog onderzocht en afgestemd worden. Het is een risico dat er wel nieuwe taken worden toegevoegd maar nog niet concreet is wat er minder wordt. Het is daarom belangrijk dat er op gestuurd blijft worden dat dit ook gebeurt. Mede met het oog op het binnen de eigen begroting blijven.

1.2 Het gedurfde geluid wordt gemist.
De GGD heeft om de doelen vanuit het beleidsplan 2024-2027 te bereiken een eigen geluid volgens de kernwaarden eerlijk, gedurfd en vernieuwend. In de kadernota 2026 komen bij 'de toekomstbestendige organisatie' het eerlijke en vernieuwende geluid terug. Het gedurfde geluid ontbreekt. Hierdoor krijgen we, in aansluiting bij kanttekening 1.1, geen inzage in hoe de GGD effect gaat bereiken, en -waarschijnlijk moeilijke - keuzes gaat maken in het laten vervallen van oude taken en focussen op kwetsbare doelgroepen.

1.3 Gemeenten moeten op tijd bij de samenwerking worden betrokken.
Om doelstellingen op het gebied van preventie te bereiken is samenwerking ontzettend belangrijk. De opgaven hangen met elkaar samen en zullen dus ook gezamenlijk moeten worden aangepakt. De GGD moet daarom nadrukkelijk samenwerken met gemeenten, zodat wat de GGD doet aansluit bij gemeentelijk beleid. Het is ook van belang dat de GGD met andere GGD-en en partijen samenwerkt. De GGD Hart voor Brabant onderzoekt in 2025 in het bijzonder kansen voor sterkere samenwerking met GGD West-Brabant. Het is van belang dat gemeenten worden betrokken bij en goed op de hoogte worden gehouden van deze samenwerking.

Kosten en dekking
De voorlopige berekening van gemeentelijk bijdrage per inwoner 2026 is als volgt:

	Bedrag in euro's
Gemeentelijke bijdrage basispakket vastgesteld in begroting 2025	44,86
Aanpassingen contactschema Rijksvaccinatieprogramma (RVP)	pm
Indexering 2026 (1,93%)	0,87
Aanpassingen contactschema Rijksvaccinatieprogramma (RVP)	pm
Overhevelingen SPUK-regelingen naar gemeenten	pm
Voorlopige bijdrage basispakket 2026 per inwoner	45,73

Toelichting op de tabel:

Indexering
De gemeentelijke bijdrage voor het basispakket is in 2025 € 44,86 per inwoner. Door de toepassing van een indexatie van 1,93% die volgens de Gemeenschappelijke Regeling volgens het systeem van de gemeente Tilburg worden vastgesteld, gaat de inwonersbijdrage met € 0,87 omhoog naar € 45,73. Deze indexatie past binnen de gehanteerde index die we in de gemeentelijke begroting hebben toegepast. De gehanteerde index van 1,93% is echter een voorlopige index. De index voor de begroting 2026 kan dan ook nog hoger zijn als gevolg van de onzekere economie en het nieuwe af te sluiten gemeentelijk CAO-akkoord per 1-4-2025.

Aanpassingen contactschema Rijksvaccinatieprogramma
In 2025 worden verschillende wijzigingen doorgevoerd in het schema van het Rijksvaccinatieprogramma waarvoor de GGD extra kosten moet maken. Het is nog niet helder wat dit voor financieel effect heeft, vandaar dat dit in de inwonerbijdrage is opgenomen als PM post. Voor gemeenten zal dit nagenoeg budgetneutraal gebeuren omdat de gemeente hiervoor via de algemene uitkering wordt gecompenseerd. Als gevolg van een gemiddelde per gemeente en het inwoneraantal kan er een beperkte afwijking ontstaan is uit het verleden gebleken.

Overheveling SPUK-regeling naar gemeenten (gemeentefonds)
In het regeerakkoord is opgenomen dat specifieke uitkeringen naar het gemeentefonds gaan met een korting van 10%. Voor de GGD betreft dit onder andere subsidies voor seksuele gezondheid, middelen voor infectieziekte bestrijding en pandemische paraatheid. In de kadernota is opgenomen, dat als deze uitkeringen in 2026 daadwerkelijk worden overgeheveld naar het gemeentefonds (hierover is nog geen duidelijkheid gegeven door het rijk), de GGD dit zal vertalen naar de gemeentelijke bijdrage. Dit is in lijn met de wet gemeenschappelijke regelingen, waardoor dit voor de gezamenlijke gemeenten budgetneutraal verloopt en dus geen verhoging tot de bijdrage tot gevolg heeft.

Op basis het aantal inwoners op 1 september 2024 betekent dit een bijdrage van € 1.489.700 voor de basistaken. In de begroting 2025 houden we rekening met een bijdrage van € 1.458.892. De verhoging van € 30.808 is het gevolg van de toegepaste index van 1,93% en de stijging van het aantal inwoners.

Vervolg
Het Algemeen Bestuur van de GGD stelt de kadernota op 26 maart 2025 definitief vast. Een eventuele zienswijze kan de raad voor 10 maart kenbaar maken, zodat deze bij definitieve vaststelling van de kadernota 2025 kan worden meegenomen. Hiermee vormt de kaderbrief de basis voor de GGD begroting 2026.

Bijlagen:
- Raadsbesluit "Kaderbrief 2026 GGD" Hart voor Brabant
- Aanbiedingsbrief Kaderbrief 2026 GGD Hart voor Brabant
- Kaderbrief 2026 GGD Hart voor Brabant
- Adoptieadvies " Kaderbrief 2026 GGD Hart voor Brabant" gemeente Maashorst

Burgemeester en wethouders,

Peggy Hurkmans
secretaris

Mark de Man
burgemeester